

jo ningún concepto, del ambiente de aquel entonces, que forma la pequeña pero auténtica, sentimental y típica historia de la industria tendera de antaño, de aquellos, repetimos, esforzados paladines del comercio que, con honradez, paciencia y a veces hasta con abnegación, llevaron adelante sus amadas botigues. Antes bien, admirémosla comprensivos y agradecidos; tengamos en cuenta que casi todos nuestros magníficos maravillosos y grandes establecimientos modernos actuales tienen su base, su origen, en aquellas viejas y rudimentarias tiendas».

El 1950 Granollers comptava amb 1.035 llicències de contribuents mercantils (concepte que incloïa comerç, indústria...). Una llista que ofería també les següents dades a l'hora de poder establir diverses estadístiques comparatives: 1906 (273), 1910 (351), 1920 (360), 1930 (773), 1940 (810) i 1960 (1.199).

■ ANYS 60: PRIMERA GRAN TRANSFORMACIÓ DEL SECTOR COMERCIAL. L'extraordinari de la Festa Major de 1961 de Vallès portà per títol *Granollers, ciudad comercial* i en ell es van presentar les línies generals sobre aspectes com "El comerç i la història", "La decoració dels comerciants", "La moneda i el comerç local", "La comarca compra a Granollers", "De la botiga d'ahir al modern establiment d'avui", "La publicitat i el comerç"... Amb 20.000 habitants, hi havia un cens de 5.000 immobles, dels quals 1.500 eren comercials. D'acord amb els plantejaments de l'Organització Sindical Vertical de l'època franquista es van constituir per aquestes dates els Gremis Sindicals Fiscals de Comerç Tèxtil, Hostaleria i similars, Vins i licors, Lleteries, Bolleries, Confiteries, Ultramarins...

El comerç local que començava una nova època després dels difícils anys de la postguerra, modernitzà les seves instal·lacions i posà a l'abast de la gent —amb la tímida arribada de les noves modes i tendències— nous articles i productes, iniciant-se així els primers anys de la nova etapa consumista que marcaria ja per sempre més els propers anys. Durant aquests anys, cal tenir en compte igualment la presència de molts establiments comercials de la ciutat —especialment per publicitar i presentar articles i productes de tanta importància com els automòbils, les motos, els electrodomèstics, la televisió, la ràdio, etc.— la presència, dèiem, de moltes firmes locals en la Fira i Festes de l'Ascensió amb uns estands que, els primers anys, van causar autèntica sensació entre la gent.

Segons que recordava **Pere Viaplana** al treball especial, alguns dels canvis urbanístics que es volien fer xocaven sovint amb l'oposició sistemàtica dels comerciants: «Los planes de urbanismo y de embellecimiento de la ciudad, siempre ha encontrado la oposición de los comerciantes de la ciudad, porque han creído que cualquier variación o ruptura de rutinas en los distintos emplazamientos, por ejemplo, del mercado semanal tan importante para sus transaccio-

El Forn de l'Espinasa (1867) continua encara al mateix lloc.

ARXIU FAMÍLIA BALCELLS

Botiga de queviures de Can Palau, l'any 1934.

JOAN GUÀRDIA (HMG)

nes y ventas. Cuando los ediles municipales han creído oportuno embellecer o simplemente adecentar una plaza donde semanalmente se estabula ganado en malas condiciones de higiene y salubridad y, al propio tiempo, habilitar otro lugar céntrico y en más óptimas condiciones, siempre ha surgido con extraordinaria fuerza, la enemiga de los comerciantes cercanos que, honradamente, se creen lesionados en sus intereses».

La política d'aparcaments —que els anys 80 va passar a tenir nom de parquímetres de pagament per agilitzar la rotació de vehicles al centre de la ciutat— també suscitava polèmica: «Ha habido comerciantes que en serio y oficialmente han predicho que las normas de aparcamiento de coches en la vía principal iban a undir en la miseria más absoluta a todo el rico y floreciente comercio de la ciudad».

Va ser a partir dels anys 60, 70, amb el gran creixement demogràfic i urbanístic

que experimentà Granollers, que sorgiren a diversos carrers de la ciutat (Colom, Sant Esteve, Girona, Roger de Flor, Navarra, Sant Jaume, Princesa, Llevant, Verge de Núria...) una nova onada d'equipaments comercials, destacant també la instauració de l'anomenat comerç de barri a llocs com Can Bassa, Congost, Can Gili, Grup Primer de Maig, Ponent, Can Mònic, Font Verda, etc., sense que això volgués dir que el centre perdés el seu poder d'atracció. En molts d'aquests barris hi ha establiments comercials de categoria, destacant en alguns casos el bon gust i la professionalitat dels comerciants.

En aquesta dècada, el 1968 concretament, es va inaugurar i posar en funcionament el Mercat de Sant Carles que, amb caràcter municipal, passà a ocupar l'antiga Caserna militar. Amb 70 parades ha estat un exemple de continuïtat, gestió i activitat, destacant les últimes reformes de remodelació que es van fer el 1993 tot coin-